

Fletorja e Klerit Katolik

== TË SHQYPNËS ==

PERMAJTJA E LANDËS

Shkelqesís së Tí Ëmzot Lazer Miedës fage 171

Akte të Selís Shëjte:

<i>Acta Pii PP. XI: Ad Praesidem Sodalitatis « Pro Pontifice et Ecclesia »</i>	« 172
<i>S. S. C. S. Officii: Litterae super ieiunium ante Missam</i>	« 173
<i>S. C. de disc. Sacr.: De facultate Baptismi domi conferendi</i>	« 174
<i>S. C. Rituum: De osculanda Episcopi manu seu anulo ante Communionem</i>	« 175
<i>S. Sedis decreta diversa</i>	« 176

Akte të Dioqezeve:

Mbi të kushtuemít e gjithë nierzve Zëmiers së Krishtit	« 177
Mbi Vendet e Palestinës	« 180

Lajme:

Lumnimet e Shëjtnimet 1925	« 182
Të mledhunat e Lidhnís Apostolike	« 185
Kleri katolik i Shqypnís	« 185

SHKODER

Shtypshkroja e Zëris së Popërlým
1925

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

FLETORJA E KLERIT KATOLIK

— TË SHQYRNËS —

*Ne rasë të mushunit të 25 vjetve të Ipeshkvës,
Kleri i Arkidjoqezit të Shkoders, me të madhe
harë e me gëzim të perzëmert, Bariut të vet
shum të dashtun*

Shkelqesís së Tí

Emzot Lazer Miedës

Argjipeshkvit Metropolit të Shkoders

*neper ket fleten e vet, e cilla e pat temelín
prej Tí, i uron, qí poí per 25 vjet, me
pershpirtní, dije e urí, sundoj tít Djoqez,
ashtú edhe per shen mot, t'í príjé me
sundim e shembull të t'í Kishës Metropo-
litane Shkodrane.*

Ad multos annos.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

AKTE TË SELÍS SHËJTE

ACTA PII PP. XI

Ad R. D. Iacobum Ogier, Antistitem urbanum,
Praesidem Gen. Sodalitatis «Pro Pontifice et Ecclesia»

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Sodalitatem istam inter nationes constitutam, iucunde equidem legimus, alibi, etsi tantis horum temporum conflictatur difficultatibus, bona ea conditione esse qua antehac fuit, alibi, latius propagatam, uberiores edidisse fructus, alio denique, ut in Poloniam, ut in Sinas, invectam esse feliciter. Quae cum illuc potissimum spectet, ut mentes animosque sodalium et externorum Romano Pontifici arctius obstringat, nulla Nobis potest esse cum s. m. decessore Nostro Pio X dissensio, qui ad vos olim scribebat, Sodalitatem vestram, inspecta eius utilitate atque opportunitate, satis laudari non posse. Certe inter ea, ad quae, proxime superioribus annis, agitatio vestra pertinuit, duo digniora memoratu videntur: alterum, quod, qui «dies Papae» suavissima sane appellatione significari consuevit, eum in parocciis, quanto pluribus licuit, agendum curavistis, fidelibus precum officio, sacrae susceptione Synaxis divinique verbi praedicatione in Ecclesiae adspectabilisque eius Capituli obsequium studiumque exardescens; alterum, quod Pontificis necessitatibus levandis alendaeque ipsius in bonam causam inque egenos omnes liberalitati maiorem sodales stipem aut de re sua dederunt aut undique conrogarunt. At vero spiritum, quo imbuta est inde ab initio Sodalitas quemque vos adhuc integrum laudabiliter retinistis, non tam servari posthac incolumem quam cotidie acrius foveri quoquo pacto oportet. Ad rem maxime proderit, si graviora Romanorum Pontificum Acta et documenta sodales non ignorent, quin immo et legendo et meditando in sucum et sanguinem convertant. Quando enim rectam perceperint doctrinam de divina Ecclesiae constitutione et de Romani Pontificis auctoritate, itemque germanam habeant notionem earum, quae rei publicae debent cum Ecclesia intercedere necessitudines, discent non modo vesteres recentioresque errores refellere sed etiam grato Apostolicam Sedem amantissimoque animo prosequi, quam noverint sibi ducem

tam certum ad fidei constantiam aeternaeque salutis adeptionem a benignissimo Deo constitutam. Nec minus commode sodales vitam eorum ac scripta calleant, qui superiore aetate ardentem pro Pontifice et Ecclesia propugnare. Digni profecto ii sunt, quos vestris, dilecte fili, ad imitandum proponatis; etenim, etiamsi eorum memoria vel apud nonnullos catholicos iaceat, attamen talibus Ecclesia defensoribus eget — ut ii fuere — qui in improborum offensionem invidiamque, quotiescumque res postulat, incidere nec recusent nec dubitent. Iam nihil est reliquum, nisi ut Sodalitati vestrae Nobis carissimae maiora in dies incrementa cupiamus: quorum quidem conciliatricem, paternaeque benevolentiae Nostrae testem, tibi, dilecte fili, ceteris qui Foederi vestro in sua quisque natione suove quisque loco praesunt, et sodalibus universis, sive e clero sint, sive e populo, apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die XXIII mensis octobris anno MDCCCXXIV, Pontificatus Nostri tertio.

PIUS PP. XI

SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII

Litterae, locorum Ordinariis datae,
super ieiunium Eucharisticum ante Missam

Ill.me ac Rev.me Domine,

Optime novit Amplitudo Tua quae diligentissima cura legem ecclesiasticam ieiunii eucharistici, praesertim quod attinet ad sacerdotes sacrosanctum Missae sacrificium celebraturos, Sancta haec Apostolica Sedes semper tuita sit, nec dubitandum quin et in posterum eius observantia generatim urgeri debeat. Sed ne forte ex lege ecclesiastica qua reali Corpori Christi debitum praestatur obsequium, Corpus Christi mysticum seu animarum silus detrimentum capiat, Suprema haec Sacra Congregatio Sancti Officii, ex animo perpendens multitudinem officiorum quibus sacerdotes diebus festis incumbere debent ad committendum sibi gregem salutari pabulo nutriendum; et quod ob elei penuriam multi ex his Sanctae Missae celebrationem iterare cessant; idcirco non raro in locis longe dissitis, aditu difficultibus, inclementi aeris tempeste divexatis, vel in aliis contrariis rerum et locorum adiunctis, decrevit in certis casibus et sub deter-

minatis condicionibus eandem ieiunii legem per opportunas dispensationes aliqua ex parte mitigare.

Quoties igitur sacerdotes, iuxta can. 806, 2, Missam eodem die iterare aut etiam tardiore hora ad Sacrum Altare accedere necesse habeant; siquidem sine gravi damno ieiunii eucharistici legem, vel infirmæ valetudinis causa, vel propter nimium sacri ministerii laborem, aliasve rationabiles causas, ad rigorem servare nequeant; Supremæ huic Congregationi locorum Ordinarii, omnibus rerum adiunctis diligenter expositis, recurrere poterunt. Quæ pro diversitate casuum (sive cum singulis Ipsamet dispensando, sive, quando vera ac probata necessitas id omnino suadeat, habituales quoque facultates ipsis Ordinariis tribuendo) opportune providebit. Quæ quidem facultates pro casibus urgentioribus, in quibus tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem, iam ex nunc Amplitudini Tuæ conceduntur, per Te ipsum, graviter onerata conscientia, exercendas: hisce tamen sub condicionibus, ut nonnisi aliquid per modum potus, exclusis inebriantibus, sumere permittatur; efficaciter scandalum removeatur; ac quamprimum S. Sedes de concessa dispensatione certior fiat.

Gravissimæ demum huius legis relaxationem solum concedendam esse scias, quum spirituale fidelium bonum id exigat, non vero ob privatam ipsius sacerdotis devotionem aut utilitatem.

Haec ad pastorale Tibi ministerium facilius utiliusque reddendum, probante Ss.mo Domino Nostro Pio PP. XI, decreta, dum libens tecum communico, fausta quoque ac felicia Tibi adprecor a Domino.

Romæ, ex aedibus Sancti Officii, 22 martii 1923.

R. CARD. MERRY DEL VAL, *Secretarius*.

SACRA CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

De facultate baptismi domi conferendi extra mortis periculum

Quaesitum est utrum sit iuri conformis praxis iuxta quam infantes, qui non versantur in periculo mortis, sed non sine periculo ad ecclesiam transferri possunt, *domi solemniter* (i. e. cum omnibus caeremoniis etiam ablutionem praecedentibus) baptizentur a parochio aliove sacerdote de parochi licentia; nam ad ministrum necessitatis

et in specie ad obstetricem non potest recurri nisi in necessitate strictè dicta, scilicet cum positive timetur periculum ne infans moriatur (C. S. Off., 11 ian. 1899) et nonnisi in eadem necessitate omituntur caeremoniae ablutioni praeviae (S. C. Rit., 17 ian. 1914, Cod. iur. can., can. 776 § 1).

Quare propositis dubiis:

« I. Utrum supradicta praxis sit conformis iuri canonico et, quatenus *negative*:

« II. Quomodo in casu procedi debeat ».

In Congregatione Plenaria Em.morum Patrum, habita die 26 iunii currentis anni, iidem Em.mi Patres ita responderunt:

Ad I. Providebitur in secundo.

Ad II. Esse iuri conforme quod, si infans non versatur in periculo mortis, sed sine periculo ad ecclesiam ad normam can. 775 transferri nequit, Ordinarius vi can. 776 § 1, n. 2, permittere potest *pro suo prudenti arbitrio et conscientia, iuxta ac rationabili de causa in aliquo casu extraordinario*, quod domi baptismus solemniter administretur; aestimare autem casus extraordinarii gravitatem est remissum prudentiae et conscientiae ipsius Ordinarii in singulis casibus.

Facta autem Ss.mo Domino Nostro Pio Papae XI de praemissis relatione ab infrascripto Secretario Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum in audientia diei 4 iulii 1925, Ss.mus D.nus Noster resolutionem Em.morum Patrum ratam habuit et confirmavit.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis de Sacramentis, die 22 iulii 1925.

† A. Capotosti Ep. Thermen., *Secretarius*.

SACRA CONGREGATIO RITUM

De osculanda Episcopi manu seu annulo ante Communionem

Sacrae Rituum Congregationi sequens dubium, pro opportuna solutione propositum fuit: nimirum:

« An iuxta *Caeremoniale Episcoporum* (lib. II, c. XXIX, n. 5), « Episcopus manum seu annulum ad osculum praebere debeat, dum « Communionem administrat ».

In Sacra eadem Congregatio, audito specialis Commissionis suffragio, praeposita quaestioni ita respondendum esse censuit:

«Osculum manus sive annuli, in casu, remittendum esse prout danti iudicio Episcopi».

Atque ita reseripsit ac declaravit, die 8 maii 1925.

✠ A. CARD. VICO, Episc. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius*.

SANCTAE SEDIS

Decreta diversa

Canon 924 § 2, juxta quem *indulgentiae coronis aliisve rebus adnexae tunc tantum cessant, cum coronae aliae res prorsus desinant esse vel vendantur*, abrogavit decr. Alexandri Pp. VII, a Benedicto Pp. XV. 5 sept. 1914 confirmatum, quo expresse declarabatur indulgentias vulgo *apostolicas* coronis aliisve rebus sic adnecti, ut ne transeant personam illorum, pro quibus benedictae fuerint, vel quibus ab istis fuerint prima vice distributae. (S. Paenit. 18 febr. 1921. — Ex *Acta A. S.* 1921, p. 164.)

Cum festum, cui adnexa sit aliqua indulgentia legitime quidem, sed ad tempus tantummodo et absque solemnitate atque externa celebratione transfertur, indulgentia diei affixa manet tum etiam cum festum transfertur ob occursum feriae VI. in Parasceve. (S. Paenit. 18 febr. 1921 — Ex *Acta A. S.* 1921, p. 165).

Iuri comuni contrarium est taxas dioecesanarum ita praefinire, ut liceat in una dioecesi diversas ab iis quae in altera vigent constituere, etsi intra maximum et minimum praefinitum terminum contineantur; quia nimirum ita evanescit causa uniformitatis, quam legislator prudentissime prae oculis habuit, quamque non solum in eandem dioecesim sed in universam provinciam ecclesiasticam introducendam esse voluit. (S. C. Conc., 11 dec. 1920 e v. Consult. — Ex *Acta A. S.* 1921, p. 351).

Ad normam can. 815 et 1272 nec non Ritualis Romani (tit. IV. cap. I.) probari non potest praxis adhibendi, pro SS.mo Eucharistiae Sacramento, hostias a tribus vel duobus mensibus confectas. (S. C. Sacram., 7 dec. 1918, ex *Act. A. S.* 1918 p. 8).

Laici omnino excludendi sunt a munere tum iudicis tum auditoris in causis ecclesiasticis; siquidem hac in re eorum incompetencia est absoluta, cum ecclesiastica iurisdictione careant, imo (praeter extraordinariam R. Pontificis concessionem) sint illius incapaces; quare neque consuetudo centenaria in contrarium, suffragari potest (S. C. Conc. 14 dec. 1918 e v. Consult. Ex *Acta A. S.* 1919 p. 129).

Facultas celebrandi missam in domo privata est ab Ordinario, ad normam can. 822 n. 4, restrictive interpretanda. (Pont. Comm. 16 octob. 1919 — Ex *Acta A. S.* 1. dec. 1919, p. 478).

Praescriptum can. 909 n. 2: *Sedes confessionalis crate fixa ac tenuiter perforata inter poenitentem et confessarium sit instructa, non pro mulieribus tantum, sed generaliter pro poenitentibus, uti forma propria audiendi confessiones in ecclesiis et publicis oratoriis servandum est.* (Pont. Comm. 24 nov. 1920. — Ex *Acta A. S.* 1. Dec. 1920 p. 576.)

— o o o —

AKTE TË DIOÇEZEVE

Çarkore e Argjipeshkvit të Shkoders
Zotni Famullitarve t' Arkidioçesë të Shkoders
permby të kushtuemit e gjith nierzve Zëmërs së Krishtit

Fort i Nderti Zotni,

Me të knaqun të zëmërs po shpejtojmë me Ja u n' ofitue urdhnin e kandshem q' n' ëmen të Shëjtisë të Papë në ka dergue fort i madhnueshmi Kryetarë i Kongregacionit të Inteve Shëjte, i madhnueshmi Kardinal A. Vico; q' të mbajmen ditë të kësaj vjete shëjte në të tana kishnat e botes të përshpejtë të kushtuemit e gjith nierzve Zëmërs së hynueshme të Lamit J. Krisht. Ashtu edhe Shëjti Atë Papë në bisedë q' mbajti të pesmdhoret të k'f' mojit para Princave të Kishës Katolike, q' janë Kardinalët, posë tjerave sende q' ju parashtror, ju t'raqi edhe menden q' kishite me temelue një të Krete të ré për me dishmë e me ndërtë Mbretin e J. Krishtit permby gjith nierzit me të e ju d'f' q' ket Festë dote Aj vetë me e lutun

me lulzim të posaçem në Kishen e Sh' Pjetrit, të mbramen ditë të kti motmotit, tuj pertri m'at rasë edhe shugurimin e gjith nierzve Zëmërs fort të dashtun të Shelbuesit tonë.

Nuk është farë dyshimit se urata e Shëjtiti Atë Papë e bashkueme me të lutuna të gjith popullit të krishtënë ka me pasë një fuqi të posaçme me ngrehë permby nierzit e ngratë hiet e bekimet e asajë Zëmer të dhimshme, e cilla hoq sá mundime për me pshtue shpirtnat e robve, e edhe tash në qillë nuk ka dishirë më të madh se me pá të lum gjith nierzit në lumni të pasosme. — Prandej Zotnija e Juej të keni mirsin me ja njoftue popullit t'asajë famulli ket rasë kaq të bukur për me xjerrë nderna prej të dashtunit Shelbues; e nder të kreme të Këshndellave ta grishni popullin me ardhë me shumicë te Kisha për me krye ato sherbime që janë dá për të mbramen ditë të ksajë vjetë; të ja diftoni qellimin e kti shugurimit të gjithmarshem, që është për me dishmue të drejten që ka J. Krishti me sundue permby gjith nierzit; pse është përnjimend Mbreti i tyne, jo veç si Zot që i ka krijue e i mba me pushtedë të vet, por edhe si Nieri, pse porsí Nieri me mundime e gjak të vetin i ka xjerrë prej thojve të djallit, i ka blé për vedi, e i ka bā trashigimtarët e rregjinís të parrizit. J. Krishti nuk ka dekë vetun për ata që janë të krishtënë, por për gjith nierzit marë; e prandej të gjith nierzit janë të detyruem me e njoftë të Lumin e me i sherbye si Zotit vet, Bámirsit vet, Mbretit vet. Mnyra si do të kryhet ky sherbim është njëkjo: Má së parit ka m'u thanë rruzarja e arit në nderë e në lavd të Zëmërs se J. Krishtit; mandej ka m'u paraqitë për adhrim popullit Shëjti Sakramënd në lterë; ka m'u thanë urata e shugurimit, e cilla është ajo që kje botue prej Shëjtiti Atë Papë Luánit të XIII kuer për të paren herë e perdori ket shugurim, e që edhe në gjuhë tonen gjindet e shtypun nder libra divoejonit. Kū të jët e mundun kan m'u kndue edhe litanít e Zëmërs së J. Krishtit me uraten e vet, e mandej Tantum ergo, e bekimi me Shëjtin Sakramënd në mnyrë të zakonshme.

Tuj drashtë se ndokuej i mungon kjo uratë, e mbasi Shëjti Atë Papë Luani i XIII pat urdhnuë që krye vjetet të pertrihej ky shugurim kah mbarimi i mojit të Zemërs së J. Krishtit, Na është dukë punë e mirë me e shtypun uraten e permëndun në ket Fletore, që t'a kët se i cilli për doret kuer t'i lypet.

Ne ket rasë po marrim lirin me ja shtí nder mënd Zotnís s' Uej që mos të harroni me e lajmue popullin me kohë ta gatojnë për ditën e Ujit të bekuem at Imoshë që ka dá me dhanë për Vepren e

Fminís të J. Krishtit, e cilla Veper ka për qellim me pshtue me shpirtë e me korp sá fmi të pafësh ti bín në dorë. (Shif Fletoren e Klerit në faq. 166.) Ashtu Ju lutena ket ndihmë me Na dergue sá më parë, që të mundena me i dhanë rrugë kú á vendi.

Me zëmer po Ju dergojmë të pershëndetunat t'Ona e bekimin barituer.

✠ LAZRI Argjipeshkvi

URATË

PER ME JU KUSHTUE

TË SHUGURUESHMES ZËMERS SË JEZU KRISHTIT

O fort i amlí Jezu Krisht, Shperblyesi i të gjith nierzve, sillí sýt t'ú prej nesh, që plot me pervújtní jena permyzë perpara lterit t'and. Na jena t'út, e t'út dona me kënë për gjithmonë; e për me kënë bashkue me tý më me temel, sod sejcilli nder né, me gjith zëmer po i kushtohet të Shugurueshmes Zëmërs s'ate.

Mjerisht! se shumë nuk t'kan njoftë kurri shumë e shumë tuj shkel' urdhnimet t'ua janë largue prej tejet. O fort i dashtuni J. Krisht, kí mëshrír me ta, e të gjith si janë, ngrehi prej të hyjnueshmes Zëmërs s'ate.

O Zot, kjosh ti Mreti, jo veç i atyne që t'kan ndejë në besë gjithmonë, por edhe i atyne, që nonsë të birt t'ú, të kan sjellë shpinen e janë largue prej Tejet, e bân që prep të kthejnë tu Ti, Baba i tyne, e mos të desin në mēní t'ande.

Kjosh Mreti i feshtrëmtye e me i atyne, që kan lëshue fén t'ande. Ti sillí kah eja e vertetë, e tuj i bashkue në ket Fé, le të bāhet shpejt një vathë e vetme nën rojë të një Barrit të vetun.

Kjosh, në mram, Mreti edhe i të gjith të pafeve, e mos i lër t'at teri të zí, që ka mlue. Ti zbloja driten e vertetë që t'kan shofin e t'a njofin Mretnín t'ande.

O Zot, t'ý po t'a porosisim SLêjten Kishë, mos të guxojnë kush m'e salvue, por t'a kën lirim e sigurtë.

Nepi, o Zot, të gjith nierzve pagjë e qetsí, e bân qi në kater ânët e botës të ndihet ky zâ: Bekue kjoftë ajo Zêmer e hyjnueshme, prej të cilles ka rrjedhë pshtimi e shperblimi i jonë. Asajë Zêmer i kjoftë lavd e nderë per jetë të jetës. Ashtû kjoftë.

Leter e Argjipeshkvit të Shkoders permbi vendet e shugurueme të Palestinës

TË NDERUSHMEVE MESHTARË E POPULLIT TË DASHTUN
T' ARKIDIOÇEZIT TË SHKODERS SHËNDET E BEKIM PREJ ZOTIT

Nder sá vënde qi janë në zâ per punë të mdhaja e qi populli i krishtënë i mba per shêjten, nuk âsht me të sigurtë asnjë qi mundet me ju perkrahë vëndeve të Palestinës: due me thanë, atyne vendeve nder të cillat i Lumi J. Krisht leu në ket shekull, edhe e shkoj jeten e vet sá ndëj me nierz; atyne vendeve, të cillat i Lumi J. Krisht i shkeli me kambë të veta e i lagu me diersen e vet të hyjnueshme kah pershkoj gjytetet e katundet, fushat e malet per me predikue fën e vet të shêjtnueshme; atyne vëndeve ku i Lumi desht me hjekë mundime të pá shoqe e me dekë i gozhduem në Kryq per me shembue nierzit. Jo, nuk âsht tjetër vënd qi ktyne mundet me ju perkrahë; pse sikurse të tanë Shêjtnit J. Krishti Zot i kalon pa masë, njashtu edhe vendet shejtnue prej të Lumit janë shum mâ të dëja me kënë çmue e nderue, se vendet e shêjtnueme prej nierzve të mirë.

Per ket arsye qýsh në kobnat e para populli i krishtënë diftoj një perkushtí të posaçme ndej ato vende; e por sá e pat lirin, u vûe me një herë me i sbukurue me nderatesa të guditshme, të cillat e dishmoshin perjashta fuqin e madhe e asajë fé të gjallë qi vlote nder zëmra të besimtarve të J. Krishtit. E jo veç prej rrethinave, por edhe prej ânave mâ të lergta të rrozullimit ngitshin të krishtënët per me u pjekë n' ato Shêjtnore, e per me xjerrë te Vorri i J. Krishtit të falunit e mkateve e pagjen e shpirtit. Nuk u ndaluene kto shtegtina të pershpirtshme as at herë qi Vorri i të Lumit rá nder duer t'anmiqve të fës, por gjithnji vijuene; e sá do

qi ju duhej të krishtënve në kjekë keq fort e me bâ shpenzime të randa, nuk priteshin pá vojtë me pá e me nderue ato shêje dashtniet qi na la ktu në tokë i dashtuni Shelbues.

Por jo veç me shtegtina të divoçme krishtënët e hershem i rane mbrapa ktyne vëndeve të bekueme; shum herë dashtnija ndej të Lumin e zelli per lumnín e Fës i shtyni me kapë armët me mija e qinda mí vetësh, e m'u lshue si luaj per me libruie prej dhunish Vorrin e Shelbuesit të dashtun. Kan mbetun në zâ në historí të Kishes shêjte luftnat e rrehta qi per qinda vjeç në kohen e mjesme bâne popujt e krishtënë per ket qellim; e sot na çuditet mëndja kah kndojmë nder letra se si ata burra të shtýem prej ktyne ndjesinave lëshin pa farë priteset e rob, e gjá e atdhé, e ngitshin kû i ngrehte zëmra e i lyppte ndera e Shêjtes Fé.

Mandej kuer per arsyena qi veç Aj i Lumi i di, premtoj Zotyn qi fuqija e të krishtënve të mbarote n' ato dhena, qi ushtarët e armatisun të largoheshin andejna, e qi ndjeksit e J. Krishtit të hiqeshin me shumicë nen shpatë t' anmikut, sgodh i Lumi per rojen e atyne vendeve do ushtarë tjetër doret; njimënd të pa armë e të pa fuqí shekullit, por trima të fortë kah shpirti e të lidhun me dekë per fé, ushtarë të veshun me thes e të njeshun me konop, por qi tesh mâ se gjashtqind vjet e kan mbajtë priten kundra anmikut të fës mâ trlmnisht se luftarët e perparshem. Kta kjene Metnit e Shêjtit Sh' Françesk prej Assisit, të cillët mbas rrenimit qi u bâ në krishtenim me të rámit e gjytetit Akri, të vetnit ngulne kambë n' ato ana, edhe pse shumica e tyne kje mbyu prej anmikut në kishë të Tolemajdes; u njitne perpjetë kah Rozamani, e një bâ n' asgjá mundimet e deken xûne vënd te Vorri i të Lumit J. Krisht, e prej andej u hapne edhe nder tjera shêjtnore. Q' at herë e sot kta kjene shtylla e fortë e Fës shêjte n' ato krahinë; kta e mbajtne aty pa u shkimë gjytetnimin e vetetë kta kjene gjithëherë, si janë edhe sot, projsat e ndihma e fortë e atyne të krishtënve të cillt në tana kohnat e prej gjith kombet nuk u ndalene pa vojtë me shfrye zëmren e vet te Vorri i Shêjtnueshem i te Birit Tenzot.

Por per me i mbajtë me nderë ato Shêjtnore e me pritë e me qitë gjith at morí gjindiet qi shprepet n' ato vende, lypen shpenzime, e shpenzime të randa. Prandej qysh motit ata Rregulltarë të bekuem kan pase çmue nda të gjitha kombet katolike ka'i perfaq-sues, i cilli të kujdesohej me mledhí imoshna e ndihma prej popullit të divoçem, e gjithkand krishtenim ju ka pergjegjun me bujarí. Sot kto Shêjtnore kan dalë doret te Turkut, e gjinden nden sundim

të Hinglizit. Por mjerisht gjendja e Kishës katolike nuk është aspak permirsue. Mundet më fort m'u thanë se ngushtime më të mdhaja e rreziqe më të forta e kanë rrethuar fën shëjte. Qeverija hinglize tuj kënë protestante ka çue n' ato vënde një shumicë çfutnësh, të ciltë mbasi me të holla nuk janë mangut, kanë çilë shkolla e tjera mjete veprimi për me rrënue shpirtinat e të krishtënve, e me shti në dorë zotninin e asajë krabinë. Për ket arsye Shëjti Atë Papë nder disa rase ka bërë ankime të forta për gjendjen e mjerë t' atyne vëndeve të shugurime; e me zëmer të derptueme prej dhimit ka grishë popullin e krishtënë mos me pritue me dhanë lmoshen e vet për me ju bërë krah Fës shëjte që atje gjindet në rrezik. Zënit të Madhit Barë i kanë pergjegjë me zëmer të gjënë popujt e krishtënë, e në të gjitha kombet katolike janë marrë masat me e çue në vend dishirin e Shëjtit Atë Papë.

E lypë prë ndera e kombit t' onë, o të dashtunit e m'i, që edhe na Shqyptarët të mundohen me s' do pak me u bashkue në ket veper të mirë me të krishtënë e botës; e prandej me zëmer po ju lutena që mos të kurseheni me e dhanë ndoj lmoshë sa do të vogël për ket qellim. E për me ja u bërë punën më të lët kena d' që nder kishna të gjyketit të shkruhen për ket veper ato lmoshna që m'lidhen të prënden e madhe; e nder famullina të pshtetet lmosha që m'lidhet të dielen e larit, o të dielen e Pashkve.

Ju lutena xetishtë Zotni famullitarve që të kenë mirsin me ja lajmue me kohë popullit ditët e caktueme për të mledhunit e ndihmes, e të mundohen me e xë që të na pin se i cilli m'bas fuqis që ka.

Tuj ju falë me shndet me zëmer po ju dergoj bekimin barituer-
Shkoder, 29 Dhetuer 1925

✠ LAZRI Argjipeshkvi

LAJME

Lumnimet e Shëjtnimet rrokull Vjetës Shëjte 1925

Një lulzim e një fuqi të posaçme i ka dhanë shtegtimin në Romë në ket Vjetë shëjte, të lumnimeve e të shëjtnimeve e disa fatosave të shëjtes fë, që Kisha shëjte bënë në ket rasë. Jo vetun për madhni të kremtimeve që i përcjellin, por, e më fort, pse, si thotë Shëjti

Atë Papë në bisedë të Koncistorit të mbram, tuj i vë para s'yshtë kështënimin, për shembull, pasqyra aq të mëdhë e aq të ndryshme, jau shtje nder mënd e ju bënë me e ndie më fort të verteten e dogmit të shoqnës të Shëjtnave, që në njëin të Kishës të Lumit Jezu Krisht e në visar të pambaruem hireshe e meritimeshe që ajo ka në vëdi, difton burimin prej kah rrjedhin të falunit e hiret me se kështënimi pastrohet e shëjtnohet.

Prandej e kena p' me udhë me i permendë në ket fletore t' onë.

ME 19 PRILL. Lumnimi i Ndue M. Gjanelli, ipeshkvi të Bobbit. Leu në një katund të rrethit të Genovës në 1789. Kje për 12 vjet famullitar, e mbasandej 8 vjet Ipeshkev, deri sa diq në 1846. Pasqyrë e shndritshme e barive kishtarë, në shëj për cenë të predikimeve e për zëll të shëjtnimit të shpirtnave.

ME 26 PRILL. Lumnimi i Vincenc M. Strambit. Leu në Civita-vecchia më 1 Kallnduer 1745. Kje pranue nd' Urdhen të Passionistave prej vetë Temeluesit, Shë Pål i Kryqit. Në vjetë 1801 Piu VII e bëni ipeshkev të Maceratës e të Tolentin. Diq në vjetë 1824. Pësoj për të Lumit Jezu Krisht të vduemit prej vendit të vet, burgimin e salvime tjera. Në rasë që ishte i lig Shëjti Atë Papë, ky i lum ja troj të Madhit Zot jeten e vet, si fli për jetë të Vëllit të tij, e Zotynë ja pranoj, pse Papa u shëndosh, e ky diq.

3 MAJ. Lumnimi i D. Zef Cafasso. Leu në Castelnuovo t' Astit, e diq në Torin në 1860. Pasqyrë e shkëlqyeshme e p'fiteve shekullarë, të cillët dob'i të madhe kishin me gjetë t' bënë jeten e tij, e tuj vrojtë virtytet e tija. Ndër këto shkëlqime në një mëndyrë të posaçme, uzdaja e p' masë në të madhin Zot.

10 MAJ. Lumnimi i 32 Virgjënave dismitare t' Orange. Këto kjenë mungesha t' urdhnave të ndryshme e kjene mandue e mbytë në kohë të salvimeve kundra fës shëjte të Francë, në vjetë 1794.

17 MAJ. Shëjtnimi i Shë Tezeze të Krishtit Foshnjë. Leu në Francë në vjetë 1873, e diq mangë në Kommentane në vjetë 1897. Kje në shëj për pastrë të pashove e për dashtëni të bindshme nëj të lumit Jezu Krisht. Para se me dekë, pat thanë se do të reshte prej qiellit një shi drandollësh; e mbajti fjalën, pse të panjehuna janë hiret e mrekullime që kjo shëjtneshë a tuj ju bërë të divoqmeve të vet.

21 MAJ. Shëjtnimi i Shëjtit Shë Pjetër Kanizit i Shoqnës Jezu, apostullit të madh të Gjermanisë, i dyti, mund të thona, mbas Shë Bonifacit; pse, si Shëjti zhm'i prej Gjermanisë idhullatrin,

ashtu Shë Pjetri shtypi protestantizmin. Æsht në zâ per katekizmin e vet. Pernjherë kje ëmnue edhe Dijetar i Kishës Shëjte. Leu në Nimegë, n' Olandë, e diq në Friburg të Svices në vjetë 1597.

24. MAJ. Shëjtnimi i Shëjtes Shë Madalenë Sofia Barat, e i Shë Mrís Madalenë Postel, të dyja prej Francet. E para temeloj, e per 63 vjet sundoj shoqnín e *Rregulltarevet të Zëmres së Krishtit*, qi ka per qellim mirërritjen e varzave, sidomos të pasunavet, e qi gjith atë dobí i siell kështënimit. Leu në vjetë 1779, e diq në vjetë 1865. Shë Mrija Madalenë Postel temeloj *shkollat e kështëna të Mëshrirës*, qi merren me mirërritje të varzave skamnore. Leu në v. 1756, e diq në vjetë 1841.

31 MAJ. Shëjtnimi i Shëjtenve Gjon Eudes e Gjon M. Vianney, të dy prej Francet. Shen Gjoni Eudes kje misjonár i madh në Francë; u mundue per permirsimin e Klerit, e me sjellë në rrugë të Zotit popullsin e vet. Shkroj libra fort të dobishem; temeloj Shoqnín e Jezus e Mrís, per mirërritje të xhakojvet; kje i divoçem i madh, e perhapës i divoçjonit nej Zëmren e Krishtit. Leu në v. 1601 e diq në v. 1680. — Tjetri i njoftun pergjithsisht me emnin *Famullitari i Ars-it*, është pasqyra e projsi i Meshtarve, sidomos t' atyne qi janë nder famullina, të cillëve ju la shëmbuj të shndritshem zëllit, pendeset e të gjith virtyteve tjera. Leu në v. 1786, e diq në v. 1859.

7 QERSHUER. Lumnimi i së Lumes Mrí Mikele të Shëjtit Sakramend. Kje prej një shpíjes së madhe të Spanjes, u bâ e vorfen per dashtni të Lumit Jezu Krisht; temeloj Shoqnín e *Sherbtoreve të Shëjtit Sakramend e të Mëshrirës*, shoqní qi ka per qellim divoçjonin nej Shëjtit Sakramend, e ndimen per varza në rrezik.

14 QERSHUER. Lumnimi i Moters Mrí Bernarde Soubirous, t' asaj te cilles ju duk në v. 1858 Zoja e bekueme në Lourdes. Leu në v. 1841. U bâ rregulltare nder murgesha të Nevers në v. 1866. U dá në shëj per virgjínikí, msim, e sidomos per pervujtní të madhe. Diq në v. 1876.

21 QERSHUER. Lumnimi i tetë dishmitarvet të Kanada, prej Shoqnís Jezu, të gjith Françez, qi kishin shkue me hapë e me rritë atje fën e të Lumit Jezu Krisht. Kjene martrizue në kohna të ndryshme kah mjesi i shekullit të XVII.

5 KORRIK. Lumnimi i 79 dishmitarvet të Korës. Prisi i tyne kje Emz. Lorene Imbert-i i shoqnís të Misjoneve të Perjashta të Parigjit, me dy meshtarë tjerë t' asajë Shoqnije. Tjerët kjene të kështënë prej Korës. Kjene martrizue prej v. 1839 e 1844.

12 KORRIK. Lumnimi i të Lumit Julian Eymard, francez, perhapi i madh i divoçjonit të Shëjtit Sakramend. Temeloj Shoqnín e *Meshtarve të Shëjtit Sakramend*, e Shoqnín e *Sherbtoreve të Shëjtit Sakramend*. Prej Shëjtit Atë Papë kje thanë: Meshtari i Eukaristís. Leu në vjetë 1811 e diq në vjetë 1868.

Të mledhunat e Lidhnís Apostolike

Mas teshit ka m' u bâ per gjith muej një të Mledhun të Meshtarve të Lidhnís Apostolike në Kolegjë Papnore të Shkoders, abolla të mundet se i cilli me bâ së pakut disá herë në vjetë at ushtrim shpirtnuer, qi i thonë *Recollectio menstrua*, me vllaznit e vet, lerg prej çdo sendit qi mundet me e habitë.

Kto të Mledhuna kan m' u bâ të paren o të dyten t' ëjte të se të cillit muej, d. m. th. me 14 Kallnduer 1926, me 4 Fruer, me 4 Marc, me 8 Prill, me 6 Majë, me 10 Qershuer, me 1 Korrik, me 5 Gusht.

Herori ka me kenë:

n' oren 9	p. d. kujtim shpirtnuer
9 $\frac{1}{2}$	kohë e lirshme
10 $\frac{1}{2}$	qortim
11	dahet të Mledhunit

Grishen me ardhë e kan me kenë pritë me të knaqun edhe tjerë Meshtarë qi s' janë të shkruem në Lidhní.

Me ket rasë po porosisim prep Meshtarët, qi s' janë shkruen endë m' u shkruen në ket Lidhní (shif në ket të perkohshme f. 162 e 168), — tesh qi Rregullimi i rí, bâmun në ket vjetë 1925, e ka bâ mâ të letë rregullen e « Bollettino » mujuer.

KLERI KATOLIK SHQYPNÍS

Kena mëndue se ka me kenë punë e mirë në vetë edhe per shumkënd e kandshme, me botue në ket Fletore të Klerit ëmnat e Ipeshkvive e të gjith kishtarve qi derdhen munlin e vet per me e mbajtë në kambë e per me e permirsue gjendjen e Kishës Katolike në të dashtunen Shqypní. Per ket herë perqesim vetun ëmnat e atyne qi i sherbejne Arkidiecezhit të Shkoders; e nder tjera rasa kena me botue ëmnat e kishtarve të Diecezeve tjerë; e prandej i lutena xetsisht fort të Shndritshemve Ipeshkvive të Shqypnis të kën mirsin me na derdhe ëmnat e Kishtarve të vet me ato njoftime qi kan me pá në ket shkronje.

ARGJIPESHKVI I SHKODERS

Shkelqesia e Tí, EMZ. LAZER MIEDIA Argjipeshkvi i Shkoders e Metropolitë. Lé me 6 marc 1869; marrë urdhnin e meshtarís me 10 gusht 1891. — Ëmnue Ipeshkev i Sapës me 10 nanduer 1900. Shugurue Ipeshkev me 20 kallnduer 1901. — Ëmnue Argjipeshkev tit. i Areopolit e Ndimtarë me të drejtë ndjeksisjet i Argjipeshkvit të Shkoders me 10 kallnduer 1905. — Çue Argjipeshkev në Shkup me 14 prillë 1909. — Kthye porsi Argjipeshkev në Shkoder me 19 tetuer 1921.

Priften famullitarë

	<i>lé</i>	<i>bã meshtár</i>
Emz. Pjeter Gjura	27 qershuer 1873	19 dhetuer 1909
D. Zef Puka	15 marc 1863	27 shtatuer 1885
D. Zef Shkreli	4 dhetuer 1866	5 kallnduer 1889
D. Mark Shllaku	8 tetuer 1865	21 prillë 1889
D. Pjeter Shkreli	20 marc 1867	25 kallnduer 1891
D. Nikoll Radovani	3 fruer 1868	27 kallnduer 1891
D. Pjeter Tusha	9 fruer 1871	23 dhetuer 1893
D. Nikoll Ashta	3 dhetuer 1871	15 prillë 1894
D. Gasper Begu	28 dhetuer 1871	23 dhetuer 1894
D. Ndré Miedia	19 ndanduer 1866	1895
D. Ndré Plani	22 marc 1878	3 marc 1903
D. Gjon Gjergji	21 korrik 1883	1 shtatuer 1907
D. Frano Karma	8 shtatuer 1883	1 tetuer 1907
D. Nikoll Dragusha	21 qershuer 1885	8 shtatuer 1910
D. Nikoll Shllaku	11 prillë 1887	17 majë 1913
D. Lazer Shantoja	2 shtatuer 1892	29 majë 1915
D. Lek Sirdani	15 marc 1891	14 prillë 1816
D. Ndré Zadëja	1 nanduer 1892	24 prillë 1916
D. Pashko Zojzi	13 fruer 1886	11 qershuer 1916
D. Mark Shirqi	24 prillë 1891	24 shtatuer 1916
D. Luigj Zojzi	13 fruer 1886	25 korrik 1919
D. Nikoll Bushati	15 kallnduer 1895	25 korrik 1919
D. Gjon Karma	17 majë 1896	29 majë 1920
D. Alfonso Tracki	2 dhetuer 1896	14 qershuer 1925
D. Nikoll Prennushi	1 kallnduer 1902	14 qershuer 1925

Freten famullitarë

Atë Ciril Cani	3 qershuer 1875	10 gusht 1897
Atë Gjon Dëma	1 gusht 1880	5 dhetuer 1909
Atë Zef Mesi	2 kallnduer 1869	21 qershuer 1892
Atë Metodi Mjekajsh	9 kallnduer 1875	16 majë 1897
Atë Tom Galani	30 nanduer 1881	24 prillë 1905

DREJTUER: D. Ndré Plani

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

**BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)**